

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizgalapra csak a feladatok sorszámát, és tûntesse fel mellettük a helyes válasznak megfelelő betűjelet! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Amikor egy személy arcáról azt állítjuk, hogy „sugárzik a boldogságtól”, akkor a megélt érzélem tulajdonsága:

- a. a polaritás   b. a kitartás   c. az expresszivitás   d. a konvertibilitás

2. Amire egy virág színével, illatával és alakjával kapcsolatos információk egyidejűsége utal:

- a. az észlelés   c. az érzékelés
b. a képzelet   d. a képzet

3. Az ábrázolást általánosított szimbólumnak tekintik, mert:

- a. mentális síkon a tárgyak egy osztályát helyettesíti, amelynek jellemző tulajdonságait tükrözi
b. konkrét tulajdonságokat tükröz
c. az érzékszervekre ható ingerek közvetlen hatására jön létre
d. egy tárgy tulajdonságainak összességét tükrözi

4. A motiváció egyik funkciója:

- a. a megismerés   c. a meggyőzési funkció
b. az expresszivitás   d. a cselekvésirányító funkció

5. Egy pszichés folyamat, amelyen keresztül egy tevékenység energetikai fenntartása megvalósul:

- a. az érzélem   c. a gondolkodás
b. a képzet   d. a memória

6. A belső vagy külső ingerek által kiváltott spontán, nem szándékos figyelem formája:

- a. posztvoluntáris   b. akaratlan   c. pozitív   d. akaratlagos

7. Az akarat tulajdonsága, amely a kitűzött célok elérésébe fektetett pszichés és fizikai energiának kifejeződése:

- a. a mobilitás   b. a nyugalom   c. a merevség   d. az erő

8. A képzetalkotás az a kognitív-szenzoros pszichés folyamat, amelyen keresztül létrejön:

- a. a tárgyak és jelenségek elsődleges képe
b. a tárgyak és jelenségek sematikus képe
c. a múltbeli észlelések egyszerű nyoma
d. a tárgyak és jelenségek teljes képe

9. Egy vállalkozó, az alkalmazottak hatékonyságának növelése érdekében jelentős mértékű béremelés mellett döntött, A motiváció ebben az esetben:

- a. külső   c. érzelmi
b. kognitív   d. negatív

10. Az anya gyermeke iránti szeretete, amely nagyon stabil, hosszan tartó, intenzív, védelmező és gondoskodó magatartást vált ki, a következő típusú érzelmi folyamat megélésének része:

- a. emóció   b. szenvedély   c. érzélem   d. hangulat

II. TÉTEL

(30 pont)

Adott az alábbi szöveg:

A gondolkodással ellentétben, amely a valóságot tükrözi és a közeljövőt vizsgálja, a képzelet mindenekelőtt az ismeretlenre és a távoli jövőre irányul.

- a) Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget, melyre utalást talál a szövegben! **6 pont**
- b) Írja le három jellemzőjét az a) pontban megnevezett egyik lelki folyamatnak/jelenségnek! **6 pont**
- c) Magyarázza meg szövegben tárgyalt és az a) pontban meghatározott lelki folyamatok/jelenségek közötti kölcsönhatást körülbelül egy oldal terjedelemben, a fogalmakat a sajátos pszichológiai jelentésükben használva! **8 pont**
- d) Szemléltesse egy konkrét példán keresztül a problémamegoldási stratégiák egyikét! **4 pont**
- e) Érveljen saját álláspontja mellett arra a kijelentésre vonatkozóan, hogy a hosszan tartó álmodozás negatívan befolyásolhatja a személyiségfejlődést. **6 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Harold Washington volt az első afroamerikai, aki ezt a tisztséget betöltötte (Chicago polgármestere, é.n.) - egy jó beszédű, élénk szellemű politikus. A szülei azért szerették, mert Shakespeare-idézetekkel tudta megfűszerezni egyébként rusztikus beszédeit, és mert a South Side népszerű rendezvényein a sült csirkét legendásan ragályos étvággyal fogyasztotta. A legfontosabb az, hogy nem bírta elviselni a Demokrata Párt olajozottan működő gépezetét, amely hosszú ideig irányította Chicago városát, zsírosan fizetett közbeszerzési szerződésekhez juttatta a politikai támogatókat, és a párt szolgálatában tartott feketéket általában csak ritkán engedte választott tisztségekhez hozzáférni.

A város politikai rendszerének megreformálására és az elhanyagolt városrészek jobb ellátására összpontosító kampányával Washington éppen hogy megnyerte a választást. Pimasz stílusa és merész temperamentuma volt. Ékesszólásával és intellektusával képes volt darabokra szedni ellenfeleit. Ő egy intelligens és fekete szuperhős volt. Gyakran és félelem nélkül szállt szembe a városi tanács régi gárdájának általában fehér tagjaival, és egyfajta élő legendának számított, különösen a város fekete lakosai körében, akik az ő mandátumában látták a progresszívizmus új szellemének forrását. (Michelle Obama, Povestea mea)

1. Nevezze meg C. G. Jung elmélete alapján Harold Washington temperamentumának típusát! Írjon a szöveg alapján két gondolatot/kijelentést, amely alátámasztja adott választát! Pontot ér:
- a. Harold Washington temperamentumának C.G. Jung elmélete szerinti megnevezése **2 pont**
- b. a szöveg bármely két olyan gondolatnak/állításnak a kiválasztása, amely az adott választ alátámasztja **4 pont**
2. Úgy gondolja, hogy Harold Washington egy félénk személy volt? Indokolja meg a választát a szöveg alapján! **4 pont**
3. A szöveg pontosítja Harold Washingtonra vonatkozóan az a tényt, hogy *egy intelligens és fekete szuperhős volt*. A megadott szöveg alapján említsen meg két okot, amelyek alátámasztják ezt az állítást! **6 pont**
4. Mutassa be, fél oldal terjedelemben G. W. Allport elmélete alapján, Harold Washington karakterét, kiemelve ennek egy kardinális és két fő vonását! Pontot ér:
- a. Harold Washington karakterének egy kardinális vonásának kiemelése **2 pont**
- b. Harold Washington karakterének bármely két fő vonásának kiemelése **4 pont**
- c. a bemutatás koherenciája **1 pont**
- d. a terjedelmi keretekhez való igazodás **1 pont**
5. Érvekkel támassza alá a kijelentést, miszerint *egy ember temperamentumának ismerete a vele való hatékony kommunikáció feltétele lehet*. **6 pont**